

Beste leerkrachten,

Binnenkort komt u met uw klas kijken naar *Studio ORKA speelt De Spreeuw*, een nieuwe voorstelling van STUDIO ORKA in coproductie met Vooruit Gent. Graag geven we een woordje uitleg bij deze voorstelling, opdat u en uw leerlingen zich kunnen voorbereiden op het theaterbezoek.

Het is belangrijk dat u VOORAFGAAND AAN DE VOORSTELLING deze lesmap doorneemt met je leerlingen. De voorstelling vindt plaats op locatie, richt zich tot kinderen van 7+ en duurt ongeveer 70 minuten.

Een korte introductie tot:

Studio ORKA speelt De Spreeuw

OVER DE VOORSTELLING

Thematiek

Zoals steeds laat STUDIO ORKA zich inspireren door een specifieke locatie. Voor *Studio ORKA speelt De Spreeuw* is dat een theaterzaal, een ongewone locatie voor ORKA vermits alle voorstellingen uit het ORKA repertoire zich tot nog toe ver weg van theaterzaal afspeelden. ORKA neemt het theater als biotoop onder de loep en kijkt voornamelijk naar wat zich afspeelt achter de schermen. Daar lopen verschillende personages rond die werken in het theater maar zelden in de schijnwerpers staan.

Er is de **toneelmeester**, die de zorg heeft over de technische kant van het theater, over het decor en de rekwisieten die de acteurs tijdens de voorstelling nodig hebben. Er is de **technicus** die instaat voor licht en geluid en voor de opbouw van het decor. Er is de **theaterdirecteur** die de leiding heeft over alle medewerkers en verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen in het theater. En er is tenslotte de **acteur**: in de voorstelling wordt dit personage getypeerd als een veeleisend en ijdel man die voortdurend wil 'gepamperd' worden.

Het is goed dat je vooraf aan de leerlingen vertelt dat we deze mensen zullen ontmoeten.

Maar de voorstelling gaat over veel meer dan over het theater en de relaties tussen de mensen die er werken.

Naast deze personages maken we kennis met een meisje, dat een buitenbeentje is. Ze werkt er niet; niemand heeft haar ooit gezien. Wat ze er komt zoeken willen we niet verklappen en verklap je best ook niet aan de kinderen - dat zou de pret alleen maar bederven. Het enige wat we willen vertellen is dat ze zich uitgeeft voor iemand anders. Dat ze een rol speelt en zich vermomt, zoals dat gaat in het theater. Theater gaat over gezien worden en gezien willen worden. Over erkenning en aandacht krijgen, ook als je - zoals de acteur - niet in het volle licht op scène staat. Dit personage hoeven jullie vooraf niet toe te lichten.

VERHAAL

Er is een theatergezelschap, Studio OKRA genaamd dat al jaren klassieke stukken speelt: 'De Vrek' van Molière, 'De drie zusters' en 'De Meeuw' van Tsjechov... (Of 'De Spreeuw' volgens de theaterdirecteur die geen enkele titel kan onthouden). Dit laatste stuk zouden ze net deze middag spelen, maar een stevige brand heeft de voorbije nacht het gros van de decors en kostuums in de as gelegd. Er was geen tijd om de voorstelling af te gelasten; wanneer de eerste toeschouwers binnenkomen - via een nooduitgang - is de theaterdirecteur met zijn medewerkers nog in crisisberaad. Omdat ze het publiek niet willen ontgoochelen, besluiten ze in allerijl om een stuk op te voeren waarvan het decor nog min of meer overeind staat: 'Cyrano de Bergerac', een klassieker van de Franse theaterauteur Edmond Rostand. Het hele stuk spelen is onmogelijk, dus, zo kondigt de directeur aan, krijgen we een aantal scènes uit Cyrano te zien. Het is echter al heel lang geleden dat Studio OKRA dit stuk nog opvoerde. En van de hele cast is er maar één acteur meer over, die bovendien de tekst grotendeels vergeten is. Met behulp van de toneelmeester en de

theaterdirecteur slaagt OKRA er in om twee scènes de spelen. Daarin loopt alles mis wat er in het theater mis kan gaan. En ook is er een heel storende factor: de brandweervrouw die omwille van de veiligheid van de toeschouwers niet van de scène wil wijken en de spelers uit hun concentratie haalt. Deze vrouw gedraagt zich erg vreemd. Ze is er om de oorzaak van de brand op te sporen, maar tijdens haar onderzoek stelt ze de meest rare vragen...

In *Studio ORKA speelt De Spreeuw* is niets wat het lijkt. Je verwacht een theatervoorstelling die helemaal af is, maar door omstandigheden draait alles anders uit. Al van voor de aanvang van het stuk blijkt dat er iets grondig mis is, maar het is eigen aan het theater om dit te camoufleren en te doen alsof alles wat mis gaat zo gepland is. The show must go on! En ook de mensen die deze voorstelling bevolken doen zich anders voor dan ze echt zijn. Allemaal hebben ze een verborgen droom of talent, een 'geheim' dat in de loop van de voorstelling wordt onthuld.

VORMGEVING

De vormgeving is bij Studio ORKA altijd een medespeler die zorgt voor onverwachte wendingen. In *Studio ORKA speelt De Spreeuw* suggereert de vormgeving de verwoesting die de brand heeft aangericht: de geblakerde en wankele decors, de schroegaten in de gordijnen, de stroompanne, het puin op en naast de scène ... Dit alles moet de noodsituatie bij aanvang van de voorstelling geloofwaardig maken. Maar zoals de personages en hun onderlinge relaties in de loop van de voorstelling veranderen, zo verandert ook het decor. En niet één, maar meerdere keren.

Er zijn verschillende manieren waarop u de kinderen kan voorbereiden op de voorstelling. Enkele tips:

- Vooreerst is het belangrijk dat de voorstelling een heel spannend begin heeft. Nog voor het publiek in de schouwburg wordt binnengelaten wordt het via een nooduitgang de zaal binnengeloodst. Vertel hen vooral vooraf niet wat er aan de hand is.
- In het eerste gedeelte van de voorstelling worden een aantal namen van theaterauteurs en –stukken genoemd (zie hierboven). De kinderen hoeven niet te weten wie of wat wordt bedoeld. **Wat wél goed is hen vooraf te vertellen is het verhaaltje van *Cyrano de Bergerac*.** Het is een beroemd stuk over een man met een heel lelijke neus, genaamd Cyrano. Hij schaamt zich voor zijn neus en heeft geen hoge dunk van zichzelf. Het enige wat hij goed kan, is schrijven en dichten. Iedereen luistert als betoverd naar zijn mooie woorden. Cyrano is verliefd op de schone Roxanne maar durft dat haar niet te zeggen. Want Roxanne vindt hem wel lief als vriend, maar haar hart gaat uit naar Christian. Deze Christian is net het tegenovergestelde van Cyrano: hij is mooi maar als hij praat klinkt het allemaal zo saai en vervelend. Om Roxanne te verleiden vraagt Christian aan Cyrano om hem te helpen. Cyrano fluistert mooie zinnen in Christians oor, die Christian herhaalt in het bijzijn van Roxanne...

Cyrano, zoals hij meestal wordt opgevoerd, ook in de voorstelling van Studio ORKA: een man met een belachelijk grote neus...

Dit **inluisteren** is een rode draad doorheen de voorstelling. Het gebeurt niet alleen tussen Cyrano en Christian in het 'toneeltje-in-het-toneel', maar ook tussen de personages: de acteur - alias Cyrano - moet de toneelmeester - alias Christian - een tekst inluisteren die hij minder goed kent dan de toneelmeester, met alle verwarringen als gevolg. Wanneer de theaterdirecteur het publiek moet toespreken wordt zijn toespraak ingefluisterd door de toneelmeester. De techniekster fluistert het meisje in het oor wat ze moet zeggen tegen haar vader, enzovoort. Het inluisteren is een manier van elkaar te helpen in hachelijke situaties.

U kan met de kinderen een 'fluisterspel' doen:

Zit in een kring, geef de eerste persoon een briefje met een tekst, en laat die dat zijn buur inluisteren. Bij voorkeur is deze tekst, zoals in Cyrano, een poëtische tekst, bijvoorbeeld een paar zinnen over hoe mooi, lief, wijs, slim de ander wel is – als een korte liefdesbrief of een brief die de beste vrienden aan elkaar geven. De buurman fluistert het dan zijn buurman in, en zo de hele kring rond. Laat de laatste in de kring opschrijven wat hem wordt ingefluisterd. Lees dan beide briefjes voor: die met de oorspronkelijke tekst en die met de doorgefluisterde tekst.

- Maak de kinderen duidelijk dat er een toneeltje (twee korte scènes uit Cyrano de Bergerac) in het toneel wordt gespeeld. De voorstelling gaat over mensen die proberen een voorstelling te spelen...
- Praat met de kinderen over het medium theater: over wat de taken zijn van een acteur, een toneelmeester, technicus, theaterdirecteur, decorbouwer, lichtontwerper, regisseur ... Over wat er allemaal moet gebeuren voor een voorstelling gespeeld kan worden. Over wat de toeschouwer moet doen - ticket afhalen en tonen bij het binnengaan, jassen ophangen, applaudisseren aan het eind om de acteurs te 'bedanken'...

Een handige tool om de kinderen vertrouwd te maken met het theater is 'De Theaterkoffer', ontwikkeld door het Antwerpse theaterhuis HETPALEIS.

De theaterkoffer werkt volgens 'We zijn allang begonnen, maar nu begint het echt', het boekje van Joke van Leeuwen. Kinderen die in de klas met de theaterkoffer werken, weten nadien beter hoe een voorstelling tot stand komt, hoe een theaterhuis georganiseerd is, wie er werkt en welke functie iedereen heeft. De theaterkoffer is een kist van een halve kubieke meter en herbergt:

- een minitheatertje
- rekwisieten
- afbeeldingen
- verhalen
- opdrachten
- andere aan theater verwante spullen.

Het uitgangspunt van de theaterkoffer is eerder theater kijken dan theater maken. Kinderen raken op een speelse manier vertrouwd met alles wat bij het theater hoort.

Wie?

De Theaterkoffer en het bijhorende boekje van Joke van Leeuwen richten zich op kinderen vanaf 7 jaar.

Waar? Volgende cc's hebben via HETPALEIS de theaterkoffer: cc Brasschaat, cc Belgica, cc Leuven, cc Mechelen, cc Sint-Niklaas, cc Het Bolwerk (Vilvoorde) en cc De Werft (Geel). Ook bij verschillende stedelijke cultuurdiensten kan de Theaterkoffer aangevraagd worden.

Een illustratie uit Joke Van Leeuwens boek.

Een ander thema in de voorstelling, minstens even belangrijk als 'het theater', is een kind dat op zoek is naar haar vader. Dit thema wordt pas in de tweede helft van de voorstelling aangeraakt. Vooraf hoeft u er niets over te vertellen, maar na de voorstelling kan u dit bespreken met de kinderen. Mogelijke vragen als vertrekpunt voor een kringgesprek:

Wanneer mis je je vader?

Mis je je vader op een andere manier dan je moeder?

Wat is dat eigenlijk, 'een vader'? Wat doen vaders? Wat doen ze anders dan moeders?

Wanneer bewonder je je vader? Wanneer vind je hem vervelend?

Zijn er dingen die je alleen maar samen met je vader doet?

En zo ja, wat zijn dan jouw favoriete dingen?

Zijn er zaken die je alleen aan je vader vertelt? En waarom?

FLYERTEKST:

De voorbije 10 jaar maakte Studio ORKA uitsluitend theater op locatie.

Dit keer duiken ze onder in een voor hen héél ongewone biotoop: 'de theaterzaal'. Ze gaan op zoek naar het leven achter de schermen, naast de schijnwerpers, en speuren naar de intriges verborgen tussen de kieren van de theatervloer. Welke wensen worden gekoesterd? Welke rol wordt er gespeeld als de spots doven?

Studio ORKA speelt De Spreeuw is een familievoorstelling over schijn en zijn, maskers en vermommingen. Over gemiste kansen en vervlogen dromen. Over koortsachtig zoeken maar niet vinden. Over hard vallen, en samen weer opstaan. (leeftijd: 7+)

CONCEPT/SPEL: Philippe Van de Velde, Martine Decroos, Dominique Van Malder, Katrien Pierlet, Jo Jochems, Tom Ternest, Kirsten van den Hoorn

VORM: Philippe Van de Velde

UITVOERING DECOR: Philippe Van de Velde, Kobe Van den berghe, Kristof Oosterlynck, Bart Van Belleghem, Peter van Hoof, Kris Van Oudenhove

COACH: Tom Dupont

DRAMATURGIE: Mieke Versyp

PRODUCTIELEIDING: Maarten Naessens, Famke Dhont

KOSTUUMS: Maartje Van Bourgogne, Elise Goedgezelschap
TECHNIEK: Kristof Oosterlynck, Peter van Hoof, Freek Pieters
BEWEGINGSADVIES: Randi De Vlieghe
ILLUSTRATIE: Martha Verschaffel
LAY-OUT: Sofie Aelterman

In coproductie met Vooruit. Met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, Stad Gent. Met dank aan alle medewerkers van Minard, Brandweerzone Centrum Gent, NTGent.

Studio ORKA hoort graag hoe jullie en de leerlingen de voorstelling hebben ervaren. Reacties kunnen gemaïld worden naar martine@studio-orka.be.